

Tukkumarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumin kokous 2/2024

13.5.2024

FINGRID

Agenda

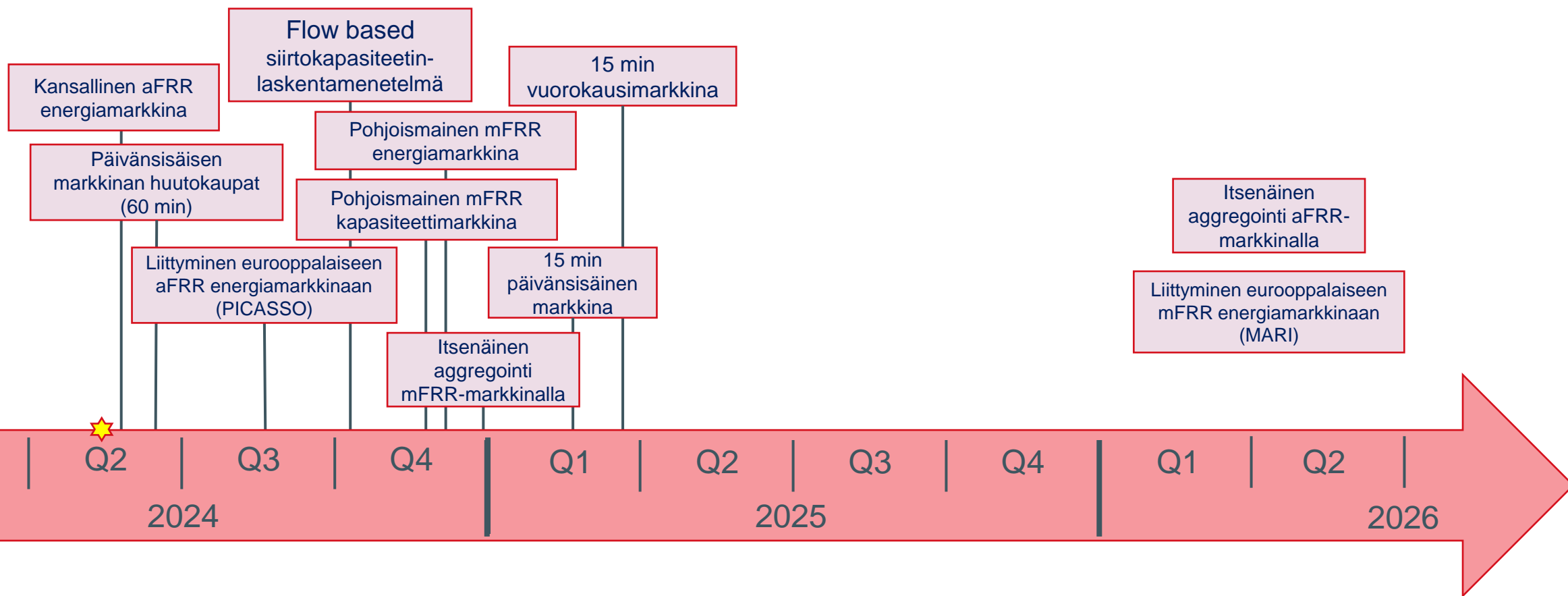
1. Kokouksen avaus ja agenda (klo 12.45–12.50)
2. Lyhyet ajankohtaiset / Teemu Väre (klo 12.50–13.00)
3. mFRR-kapasiteettimarkkinan muutokset / Joonas Muikku (klo 13.00–13.25)
4. Kuormanohjauksen rajapinnan määrittelyprojekti / Teemu (klo 13.25–13.40)
5. Tauko 5 min
6. Tiedonvaihdon kyselyn tulokset / Päivi Karppanen (klo 13.45–13.55)
7. Tiedonvaihdon kehityksen tiekartta / Päivi (klo 13.55–14.35)
8. Muut asiat (klo 14.35–14.45)

Lyhyet ajankohtaiset

FINGRID

Lähtitulevaisuuden markkinamuutoksia

aFRR-energiamarkkina käyttöön 29.5.

- Uusi markkina eli automaattisen palautusreservin (aFRR) energiamarkkina käyttöön 29.5. klo 14
 - Mahdollistaa aFRR-reservien hinnoittelun lähellä käyttöhetkeä ja siten optimoi niiden käyttöä
 - aFRR-energian hinta tulee mukaan tasepoikkeaman hintaan
 - Alkuun kansallinen markkina
- Liityntä eurooppalaiseen aFRR-energian kauppapaikkaan eli PICASSO:on siirtyy syksyyn 2024, tarkka liityntäpäivämäärä julkaistaan myöhemmin
 - Ei vaikutusta kansallisen aFRR-energiamarkkinan toimintaan
 - aFRR-energiamarkkina laajenee tarjousalueen ylittäväksi kaupaksi siinä vaiheessa, kun vähintään yksi naapurimaiden kantaverkkoyhtiöistä on liittynyt uudelle kauppapaikalle
- Nettisivut: <https://www.fingrid.fi/PICASSO>
 - Sisältää muun muassa kuvauksen tiedonvaihdesta ja linkit kuukausiwebinaarien materiaaleihin

Päivänsisäisen markkinan huutokaupat käynnistyvät

- Sähkön tukkumarkkinoiden päivänsisäisen jatkuvan kaupankäynnin lisäksi käynnistyvät myös huutokaupat (tarjoukset ja tarjousalueen sisäinen kaupankäynti 15 min markkina-ajanjaksoissa, tarjousalueen rajat ylittävä kaupankäynti 60 min markkina-ajanjaksoissa)
- Päivänsisäisen markkinan huutokaupalla muodostuva hinta heijastelee paremmin jäljellä olevan siirtokapasiteetin suuruutta
- Tarjoaa markkinatoimijalle uuden tavan tasapainottaa portfoliota lähempänä käyttötuntia ja potentiaalisesti parantaa pienempien toimijoiden kaupankäyntimahdollisuuksia
- Ensimmäinen huutokauppa 13.6.2024 seuraavan päivän markkina-ajanjaksoille
- Kolme huutokauppaa, joiden ajaksi rajat ylittävä jatkuva kaupankäynti sulkeutuu
 - klo 15 CET, koskee kaikkia seuraavan vuorokauden markkina-ajanjaksoja
 - klo 22 CET, koskee kaikkia seuraavan vuorokauden markkina-ajanjaksoja
 - klo 10 CET, koskee käynnissä olevan vuorokauden markkina-ajanjaksoja klo 12 CET eteenpäin
- Markkinatoimijan suuntaan huutokauppoihin liittyvä tiedonvaihto markkinatoimijan ja sähköpörssin välistä

Lopullinen
aikataulu vielä
vahvistamatta

mFRR-kapasiteettimarkkinan muutokset

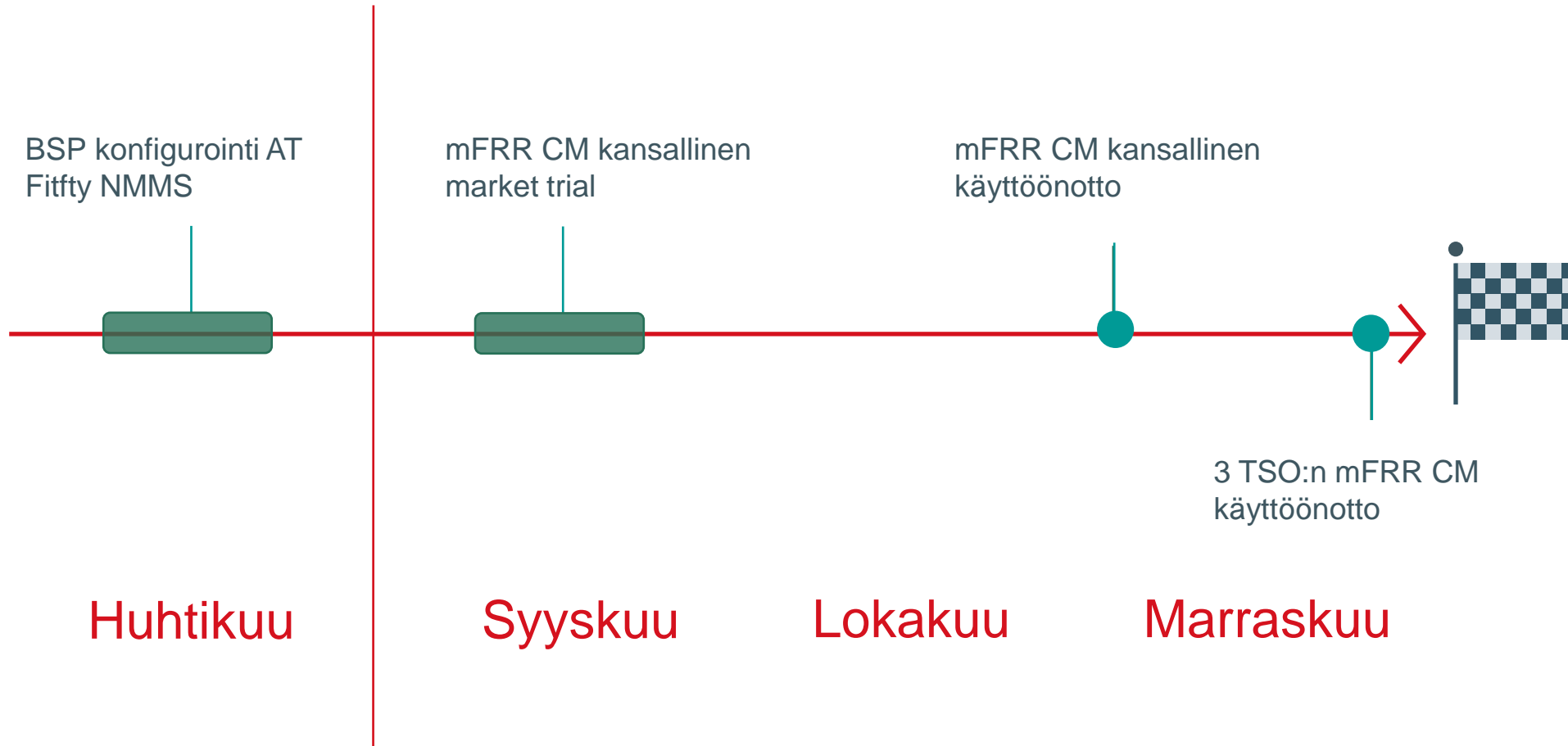
Pohjoismainen mFRR kapasiteettimarkkinaprojekti

- Pohjoismainen mFRR kapasiteettimarkkina piti ottaa käyttöön jo vuonna 2023
 - Markkinamenetelmistä ei päästy yhteisymmärrykseen, ja projektin tavoitteeksi vaihdettiin kolmen kantaverkkoyhtiön markkinan muodostaminen
 - Uudella kansainvälisellä mFRR kapasiteettimarkkinalla toimivat Fingrid, Svenska Kraftnät ja Energinet DK
- Kolmen TSO:n muodostaman trilateraalimarkkinan käyttöönotto on alustavasti 19.11.2024
- Markkina-alustana mFRR kapasiteettimarkkinan trilateraalimarkkinalla toimii Fifty Nordic MMS, jota käytetään tällä hetkellä myös Pohjoismaisen aFRR kapasiteettimarkkinan markkina-alustana

Pohjoismaisen mFRR kapasiteettimarkkinaprojektin tavoitteet

- mFRR kapasiteettimarkkinaprojekti on osa Pohjoismaista Tasehallintahanketta (Nordic balancing Model, NBM), jonka tavoitteena on yhdistää Pohjoismaisia sähkömarkkinoita ehtojen ja käytäntöjen osalta, kuten myös fyysisesti
- NBM hankkeen alla tehtävän Pohjoismaisen sähköjärjestelmän kehityksen tavoitteena on kestävämmät, kilpailukykyisemmät ja EU-lainsäädännön kanssa yhteisenmukaiset sähkömarkkinat
 - Pohjoismainen kehitys mahdollistaa tehokkaamman verkon tasapainottamisen ja täten kasvattaa sosioekonomisia hyötyjä
 - Laajemmat markkinat tarjoavat puhtaampaa kilpailua, sekä oikeampia markkinasignaaleja sähkön tuottajille ja kuluttajille
- NBM hankkeen tavoite on myös yhdistää Pohjoismaiden sähkömarkkinat Keski-Eurooppaan
 - Pohjoismaat tukevat koko Euroopan sähköverkkoa tehokkaamman integraation kautta

mFRR kapasiteettimarkkinaprojektin aikataulu

Reservitoimittajan muutokset

- Reservitoimittajien muutokset muodostuvat seuraavista askelista
 - Kirjautuminen uudelle NMMS markkina-alustalle
 - Mahdollista toukokuun lopusta alkaen NMMS alustan uutta sisäänkirjautumista käyttäen
 - NMMS markkina-alustan testaaminen (mahdollista onnistuneen kirjautumisen jälkeen)
 - Reservitoimittajan vastuulla oleva prosessi, jossa testataan itsenäisesti tarjousten jättämistä ja poistamista suoraan käyttöliittymästä
 - ECP/EDX markkinatiedonvaihdon testaaminen (mahdollista kun toimija on konfiguroitu alustalle)
 - Reservitoimittaja sopii aikataulun yhdessä Fingridin kanssa olemalla yhteydessä Fingridin asiantuntijoihin
 - Testataan tarjousten jättäminen ja tulosten vastaanottaminen sanomaliikenteellä

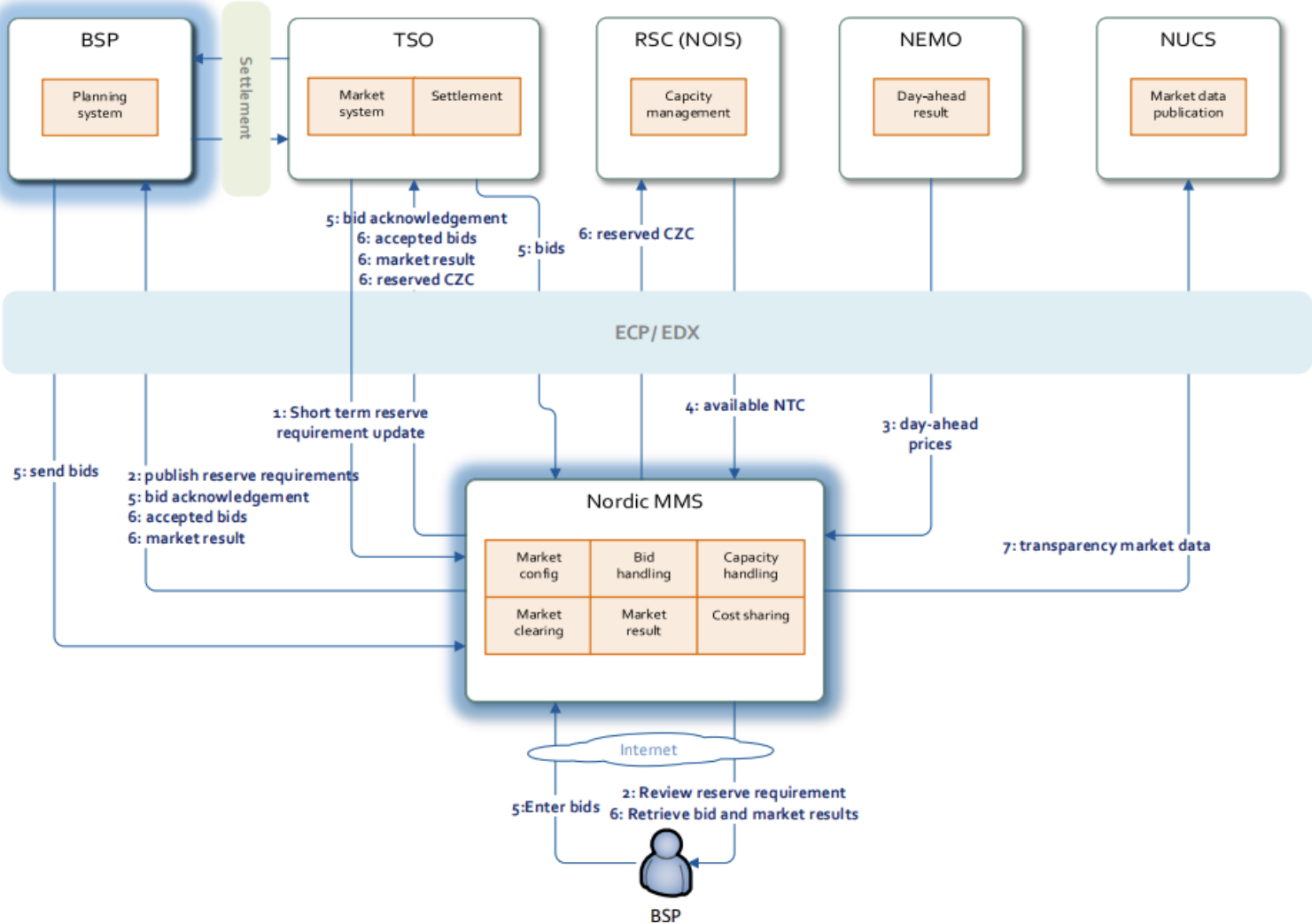
Muutokset sanomaliikenteeseen (1/2)

- Tarjousten syöttäminen
 - Sanomaformaatti säilyy samana (reservebiddocument v 7.1), mutta joihinkin tarjousattribuutteihin tulee muutoksia. Muutokset on löydettävissä [Pohjoismaisesta implementiohjeesta](#)
 - Tarjoukseen ei ole mahdollista liittää vapaamuotoista tunnistetta (Reason text)
- Tulosten vastaanottaminen
 - Tulossanomien rakenne periaatteessa sama mutta sanomaskeema on vanhempi kuin tämän hetkisessä toteutuksessa (reserveallocationresult 6.0)
 - Muutoksia joihinkin yksittäisiin attribuutteihin
 - Samat status-koodit kuin tällä hetkellä (B16 koodi myös aikasarjatasolla eikä point-tasolla)

Muutokset sanomaliikenteeseen (2/2)

- Reservivelvoitteen vastaanottaminen
 - NMMS-alusta lähettää automaattisesti kaikille reservitoimittajille hankittavan mFRR-määrän kun huutokaupan tarjoustenjättömahdollisuus aukeaa (D-7)
 - Päivitys lähetetään myös aina, jos TSO päivittää hankittavaa määrää lähempänä hankintahetkeä
 - Sama tieto lähetetään myös aFRR-markkinalla (aFRR-velvoite)

Reservitoimittajan markkinatiedonvaihto ja Pohjoismainen Fifty NMMS alusta

Kuormanohjauksen rajapinnan määrittelyprojekti

FINGRID

Toimeksianto Fingridille

TEM:iltä toimeksianto Fingridille 12.9.2023 kirjeenä, missä pyydetään määrittelemään kuormanohjausrajapinnan tekninen toteutus sähkömittareiden kautta toteutettavan kuormanohjauksen mahdollistamiseksi

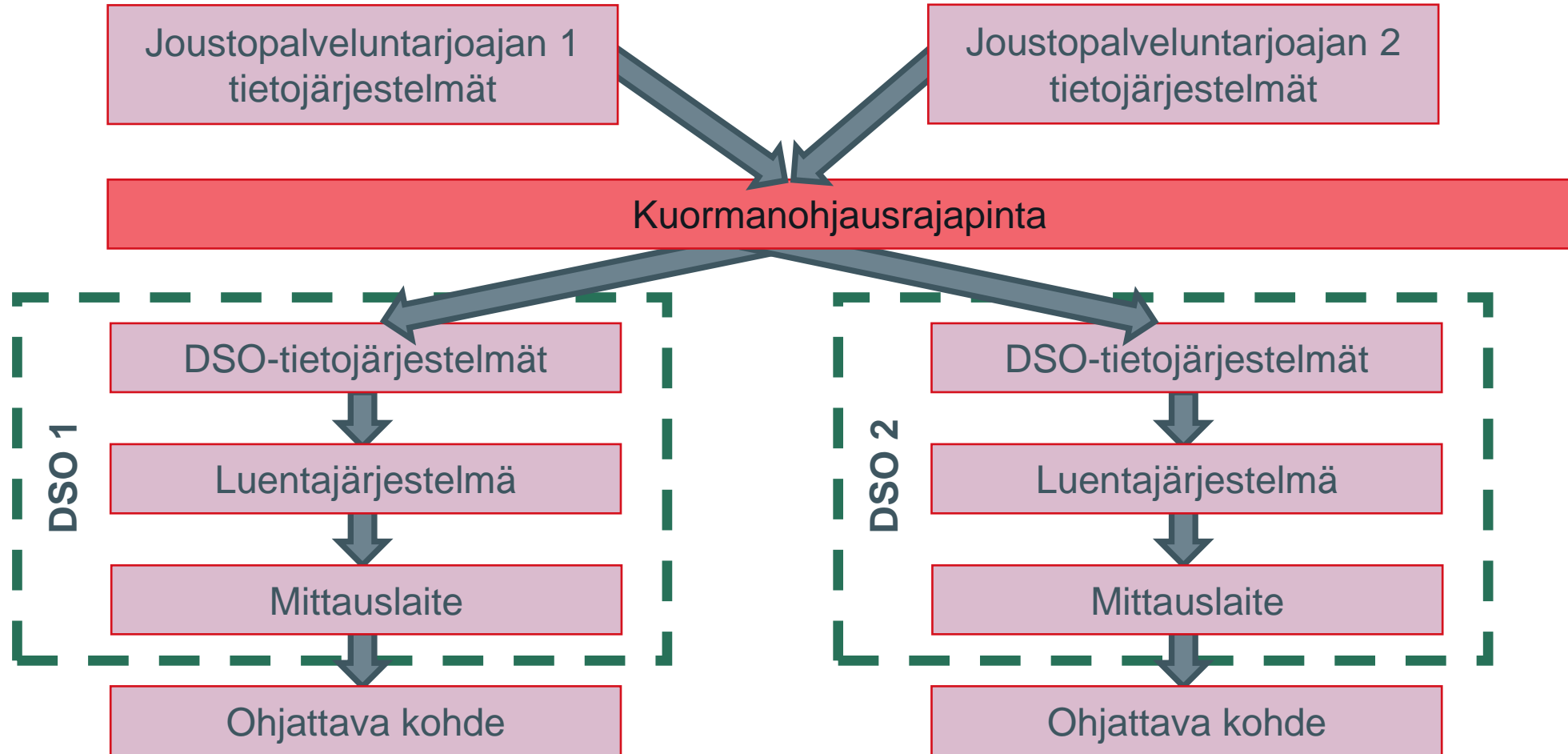
- **Miksi Fingrid?** Pohjautuu Fingridille asetettuun velvoitteeseen kehittää sähkökaupan ja taseselvityksen tiedonvaihtoa (SML 49 §)
- **Miksi nyt ajankohtainen?** Asian edistäminen hallitusohjelmassa
- Lähtökohdat: Älyverkkotyöryhmän linjaukset ja mittausasetuksen (767/2021) velvoitteet mittaukselle ja kuormanohjaukselle
- Huomio kustannustehokkuuteen
- Kustannusten arviointi toteutusvaihtoehdoille
- Sidosryhmien osallistaminen määrittelytyöhön
- Ehdotus kuormanohjausrajapinnan toteutuksesta toimitettava 30.4.2024 mennessä

Määrittelyprojektista

- Fingridin projekti keskittyy kuormanohjausrajapinnan tekniseen toimintamalliin ja toteutukseen liittyviin kysymyksiin
 - Kyseessä siis ainoastaan määrittelyprojekti – jatko riippuu TEM:istä
 - Toteutetaan emoyhtiön henkilöresursseilla – riippumattomuus datahubista
 - Määrittelyprojektin tuotos ei lähtökohtaisesti ole hyvin yksityiskohtainen ohjelmistotekninen kuvaus, vaan ennen kaikkea lainsäädännön muutostarpeiden kannalta riittävällä tasolla oleva toiminnallinen kuvaus
 - Fingridin projektia avustamassa AFRY
 - Sidosryhmät otettu mukaan projektiin toimialaa edustavan työryhmän kautta
- Yhteistyötä samaan aikaan käynnissä olevan Sähkötutkimuspoolin rahoittaman ja Aki Toivasen (Vanguard Consulting Oy) vetämän projektin kanssa
 - Tämä projekti keskittyy lähtökohtaisesti kuormanohjausrajapinnan kaupallistamiseen liittyviin kysymyksiin

Ohjauspyynnön välittäminen periaatetasolla

Kuormanohjausrajan hyödyntäminen

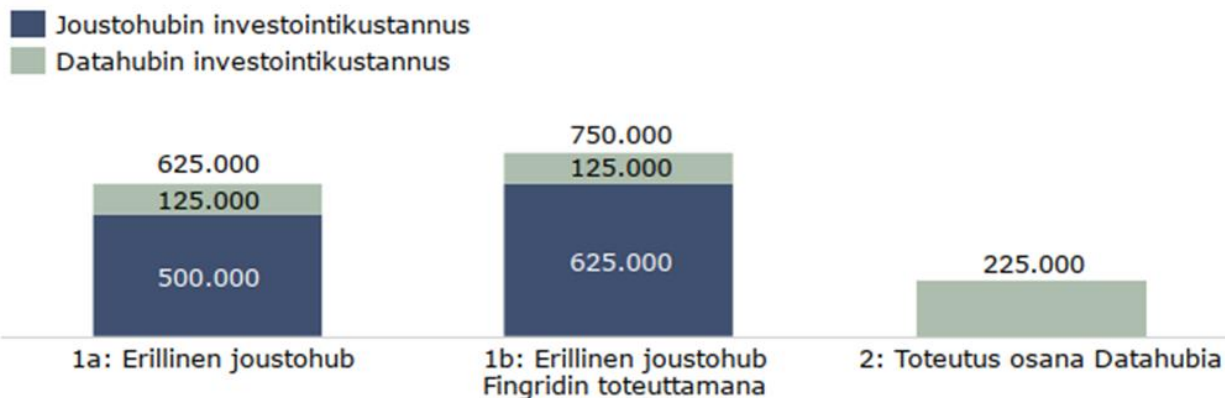
- Mittausasetuksen (767/2021) määrittämä 6 h maksimiaikavaatimus ohjauksikäskyn välittämisestä ohjaustoiminnon toteuttamiseen rajoittaa ohjausten hyödynnettävyyttä esimerkiksi reservimarkkinoille osallistumiseen
 - Käytännössä kuitenkin verkkoyhtiöiden tosiasiallinen keskimääräinen kyvykkyys on huomattavasti parempi eli iso osa yksittäisistä ohjauksista menee jo muutamassa minuutissa läpi
- Ensisijaisesti ratkaisu mahdollistaa mittauslaitteen kuormanohjausreleen
 1. ajastetut kalenteripohjaiset ohjaukset ja
 2. välittömästi toimeenpantavat yksittäisohjaukset
- Näitä voitaisiin hyödyntää
 1. Aikajaotuksen mukaisissa tariffiohjauksissa ja
 2. Vuorokausimarkkinoiden spot-hintaan perustuvissa ohjauksissa

Selvitetyt vaihtoehdot

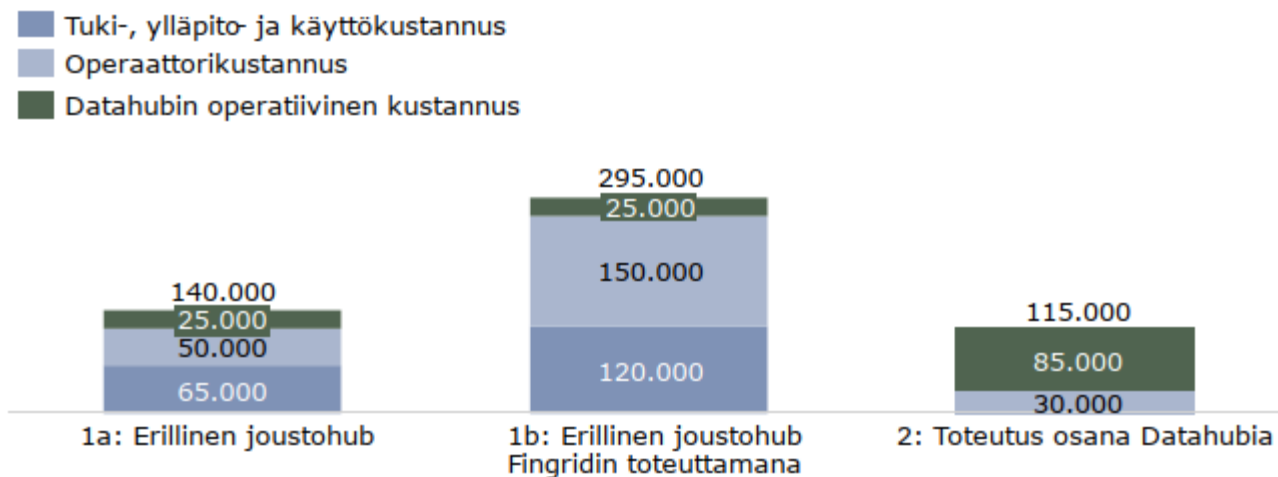
- Selvityksessä päädyttiin tarkastelemaan kahta keskeisesti eroavaa kuormanohjausrajapinnan toteutusvaihtoehtoa
 1. datahubista erillistä kuormanohjausrajapintaa, joka hyödyntää datahubin valtuutuskäsittelyä
 - a. jakeluverkkoyhtiöiden hallinnoimana
 - b. Fingridin hallinnoimana
 2. kuormanohjausrajapinnan toteuttamista osana datahubia
- Toteutusvaihtojen kustannusvertailu osoittaa, että kuormanohjausrajapinnan toteuttaminen osana datahubia on elinkaarikustannuksiltaan muita toteutusvaihtoehtoja edullisempi ratkaisu
- Kaikki toteutusvaihtoehdot arvioitiin laadullisesti riittävän hyväksi, eikä niihin katsottu liittyvän merkittäviä laadullisia eroja

Vaihtoehtojen kustannustarkastelu

Investointikustannukset (€)

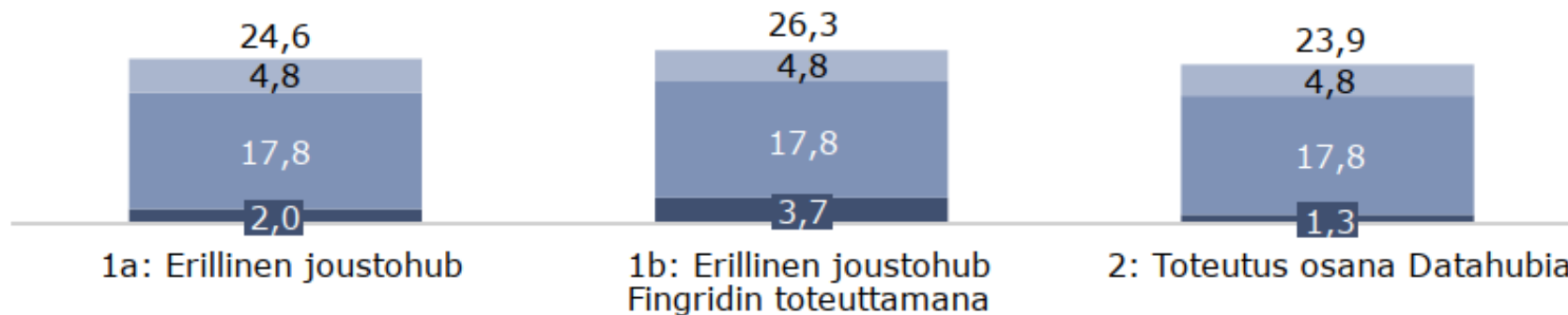
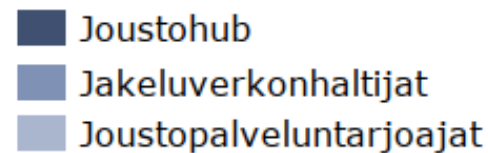

Vuosikustannukset (€)

Kokonaiskustannukset

- Kokonaiskustannukset (milj. €) laskettuna 10 vuoden ajanjaksolta
 - 77 jakeluverkkoyhtiötä
 - 10 joustopalveluntarjoajaa

Toimialan menettelyohjeet

- Teknisillä ja toiminnallisilla määrittelyillä varmistetaan yhdenmukaiset tavat kuormanohjaussanomien muodostamiselle, lähettämiseksi, välittämiseksi ja vastaanotolle sekä ohjausten toteutukselle
- Lisäksi tarvitaan yhteisiä toimialan menettelyohjeita, joita kunkin osapuolen tulee noudattaa
- Linjaustarpeita muun muassa seuraavista asioista
 - Ohjausjaksojen lukumäärä
 - Pohjakalenteri
 - Valtuutukset
 - Asiakkaan ohjausmahdollisuus

Suositus toteutustavasta

- Raportin valmisteluun osallistuneiden toimialan edustajien suositus toteutustavasta on kuormanohjausrajapinnan toteuttaminen osana datahubia Fingrid Datahub Oy:n toimesta
- Puoltavia tekijöitä
 - Muita vaihtoehtoja edullisempi
 - olemassa olevan datahub-ratkaisun hyödyntäminen
 - toteuttamisen selkeä vastuutaho
- Ennen lopullista päätöstä toteutustavasta datahub-toteutuksesta tulisi saada luotettava hintaindikaatio datahub-järjestelmän toimittajalta
- Ensimmäisen toteutusversion painotus kustannustehokkuudelle
 - vasta myöhemmin nähdään ratkaisun todellinen potentiaali ja saatavat hyödyt

Seuraavat tehtävät

	2024				2025				2026			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Kaikki												
Hallituksen esitys sähkömarkkinalain muuttamisesta			■					■				
VNA kuormanohjauksen rajapinnasta												
Toimialan menettelyohje			■									
Joustohub												
Tekninen toteutusmäärittely			■	■								
Joustohubin kehitystyöt					■	■						
Testaus ja sertifiointi							■	■				
Käyttöönotto (Point-to-point pilotointi)												▲ 01.01.2026
			┌───────────┐									
Verkkoyhtiöt												
Suunnittelu ('GAP-analyysi')			■	■								
Kuormanohjausten tekninen toteutus					■	■	■	■				
Siirtymäaika												■
Käyttöönotto												▲ 01.04.2026
Joustopalveluntarjoajat												
Suunnittelu (business case)			┌───────────┐									
Konseptointi					┌───┐	┌───┐						
Palvelutuotannon suunnittelu						┌───┐	┌───┐					
Palvelutuotannon kehitystyö								┌───┐	┌───┐			
Testaus											┌───┐	

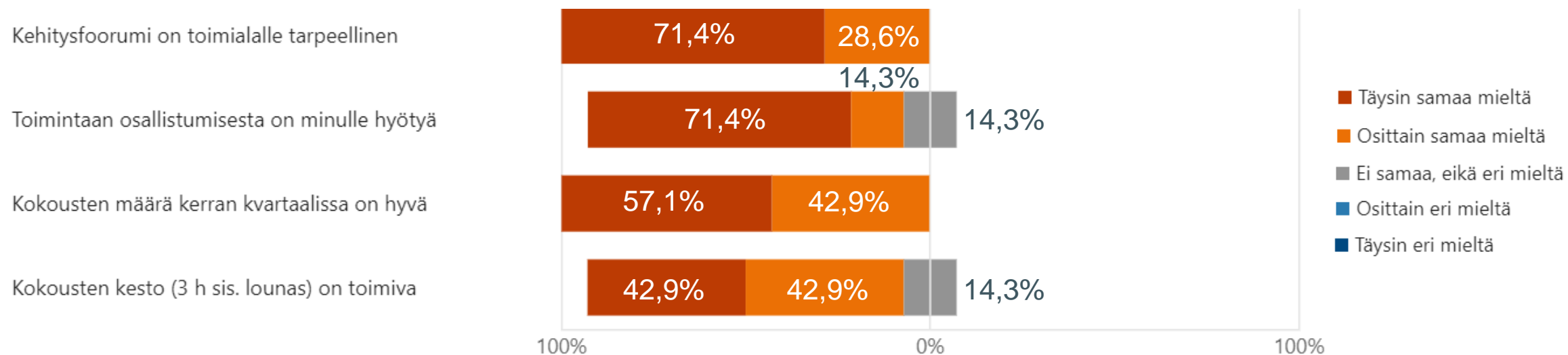
Tiedonvaihdon kyselyn tulokset

FINGRID

Kyselystä

- Ensimmäinen toteutettu tyytyväisyyskysely Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumille
 - Kysely on tarkoitus toteuttaa jatkossa säännöllisesti
- Seitsemän vastausta
- Hyvät tulokset ja avoimissa kommentteissa hyviä huomioita sekä ehdotuksia, joista ainakin osa saadaan toteutettua tai otettua käyttöön.

Kehitysfoorumin toiminta (1 ja 2)

- Kokouksissa on yleensä paljon asiaa, ja jotain saattaa jäädä käsittelemättä tai käsitellään hyvin nopeasti. Ehdotan, että kokouksen pituutta voisi säätää tarvittaessa asiamäärän mukaan esim. 2-4 tuntia.
- Tämä ryhmä on tarpeellinen tunnistaa kehityskohteita. Valittavat kohteet tulisi laajemmin ottaa kuitenkin työn alle. Tuntuma on, että liian helposti niitä putoaa pois.
- Yhteisesti muodostettu näkemys tiedonvaihdon kehityksen suunnasta on koko alan etu. Samalla se on mahdollisuus lisätä toimialan tietoutta ja ymmärrystä eri sidosryhmien välillä.
- Tiedonvaihto on alalle hyvin oleellinen aihealue, joten foorumi on hyödyllinen, vaikka asiat etenevätkin hitaasti. Kokouksia voisi olla myös kolme kertaa vuodessa. Kesto on ollut pääosin sopiva, joskin välillä aiheita on ollut ehkä yksi liikaa, minkä vuoksi keskustelulle varattu aika on jäänyt vähäiseksi.

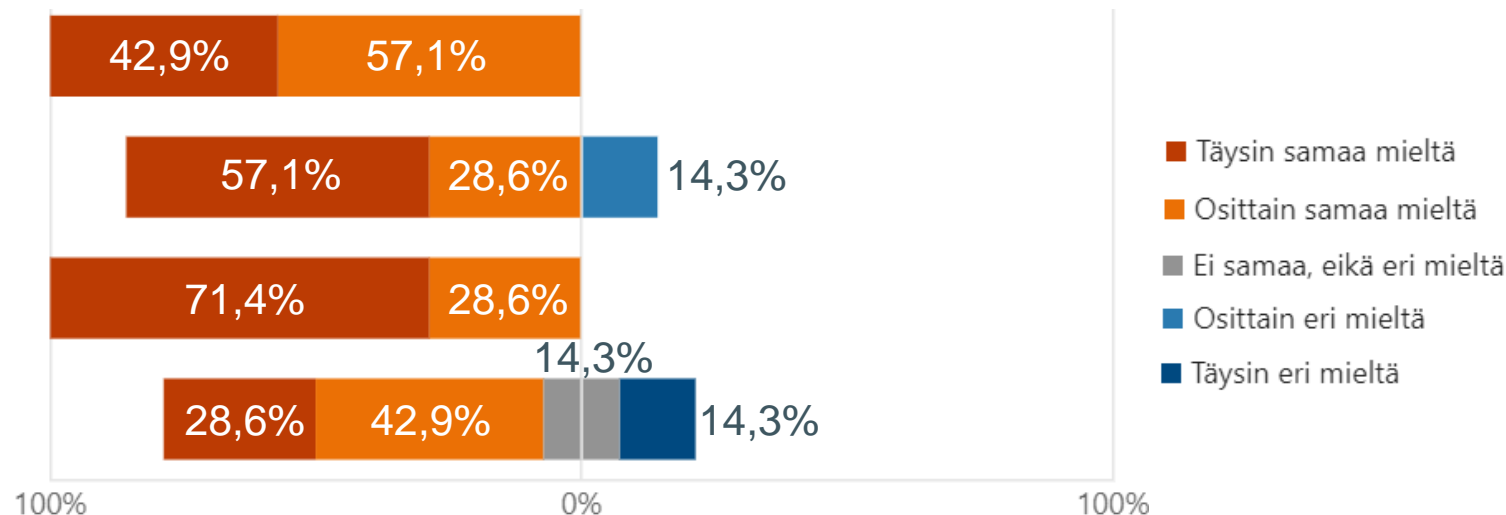
Kokousten sisältö (3 ja 4)

Käsiteltyjen asioiden tekninen taso on ollut sopiva

Olen tyytyväinen kokouksissa käsiteltyjen aiheiden ajankohtaisuuteen ja merkittävyyteen

On hyvä, että keskusteluun voi nostaa asioita ohi asialistan

Spontaanit aiheet käsitellään heti tai niihin palataan jälkikäteen

- Voisi varata enemmän aikaa uusille nostoille ja käsiteltyjen asioiden keskusteluun.
- Tekninen taso ja aiheet ovat olleet sopivia. On tärkeää, että keskustelua voidaan käydä tarvittaessa myös asialistan ulkopuolelta, sillä kaikki ajankohtaiset tai tärkeät asiat eivät aina päädy asialistalle syystä tai toisesta.
- Minusta kokouksissa on ollut paljon asiaa ja antaa yleiskuvaa mitä on menossa ja mitä muutoksia on tulossa tai mahdollisesti tulossa. Hyvä ryhmä hyödynnettäväksi FG:lle ideoidensa pallotteluun, jos sellaiselle näkee tarvetta. Samalla FG voi kuulla asioita, joita ei välttämättä muuten kuule oman talon sisältä.
- Kokousten sisältö on ollut hyvin suunniteltu. Välillä mennään melko syvällekin tekniseen puoleen, mutta ainakin suurimmalle osalle foorumin jäsenistä tekniset asiatkin ovat tuttuja. Asiat ovat harvoin niin akuutteja, että niitä pitäisi käsitellä heti, joten tulevat tarvittaessa seuraavissa kokouksissa käsitelyyn.

Kysymykset 5 ja 6

- Kaipaako kokouksiin esityksiä Fingridin ulkopuolelta?

 Kyllä

 Ei

- Kerro minkä organisaatioiden esityksiä toivot.
- Nordpool, päättäjät, asiantuntijat ja järjestelmätoimittajat
- Kyberturvallisuuskeskuksesta voisi tulla joku kertomaan tiedonvaihdon tietoturva-asioista.
- Toivon järjestelmätoimittajien, tasevastaavien ja verkonhaltijoiden esityksiä heidän tavoista hoitaa tiedonvaihtoa ja näkemyksistä tulevaisuuden kehitykselle.
- eSett on tukkusähkömarkkinoilla niin oleellinen toimija, joten heiltä kuulisi mielellään jonkinlaisen ajankohtaiskatsauksen n. kerran vuodessa tai muutosten yhteydessä. Lisäksi Nord Poolilla tapahtuu lähitulevaisuudessa muutoksia varttisiirtymän vuoksi. Ehkä tässä vaiheessa voisi olla mielenkiintoista kuulla myös lainsäätäjän tai valvovan viranomaisen ajatuksia, onko foorumi sitä, mitä lakia kirjoitettaessa on haluttu. Järjestelmätoimittajatkin ovat oleellisia toimijoita tiedonvaihdon kannalta, joten heidän näkemyksiään tiedonvaihdon tulevaisuudesta kiinnostaisi myös kuulla.

Kysymykset 7 ja 8

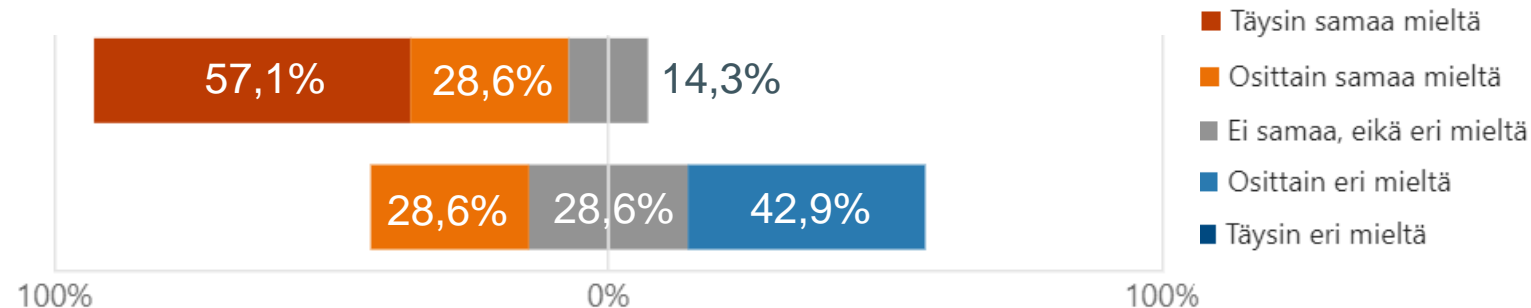
- Mikä asiakokonaisuus on jäänyt käsittelemättä?
Mikä aihe olisi pitänyt jättää foorumin ulkopuolelle?
Mitä aihepiirejä pitäisi jatkossa huomioida?
- Joustomarkkinat ui pikku hiljaa ja minne ne asettuvat tukku- ja vähittäismarkkinoiden väliin.
Oma tunne, että moni asia katsotaan vähittäismarkkinoiden kautta ja moni asia on jo ratkaistu tukkusähkömarkkinoiden puolella. Tässä varmaan yhteistyö kasvaa, kun lähestytään konkretiaa.
- Jatkossa olisi hyvä kuulla toimialan näkemyksiä uusista tavoista ja teknologioista, kuten API-rajapinnoista. Samoin siitä, mistä tavoista tai teknologioista voisi tai pitäisi luopua jollain aikavälillä.
- Tukkusähkömarkkinatoimijoiden keskinäisen tiedonvaihdon käsittely on jäänyt melko vähäiseksi, koska asiat ovat monesti Fingrid-vetoisia. Tämä kaipaasi ehkä lisähuomiota paremman kokonaiskuvan saamiseksi.
- Miten kokousten asialista pitäisi muodostaa?
- FG pystyy varmasti nostamaan oleelliset ajankohtaiset ja tärkeät aiheet listalle. Myös osallistujilta voisi kysyä ehdotuksia agendalle hyvissä ajoin.
- Jäsenet voivat esittää pyyntöjä asialistaan. Fingridin olisi hyvä olla aktiivinen asialistan suunnittelussa ja muodostamisessa, ja tarvittaessa kontaktoida tahoja joiden toivotaan tuottavan materiaalia ja tai esityksiä kokouksiin.
- Nykyinen käytäntö on ollut mielestäni hyvä. Valmistautumisen ja keskustelun helpottamiseksi aiheista voisi olla tarvittaessa ennakkokysymyksiä, joihin voisi miettiä vastauksia ennalta.

Väittämät kysymyksessä 9 ja avoin tekstikenttä 10

- Foorumin osallistajat

Foorumin osallistujaotanta on riittävän monipuolinen

Foorumin toiminta pitäisi olla kaikille avointa

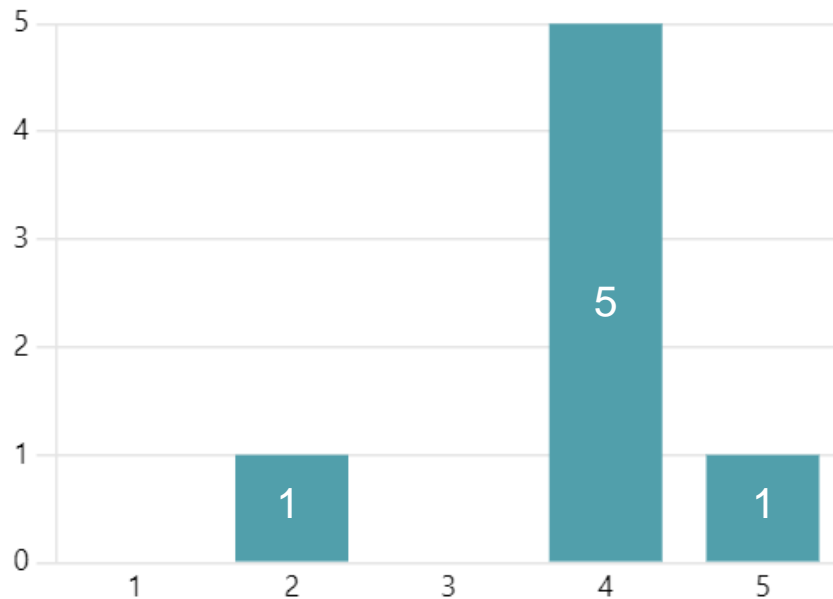
- Kaikille avoin foorumi paisuu helposti turhan isoksi, jossa vain "äänekkäimmät" saavat mielipiteensä kuuluviin.
- Esimerkiksi palvelutarjoajan kuuleminen olisi hyvä alkuperätakuuseen liittyvässä sanomaliikenneasiassa. Laajempi ymmärrys olisi varmaan tullut.
- Foorumia voisi laajentaa ottamalla mukaan myös jonkin toisen Datahubin ulkopuolisen verkonhaltijan, sekä mahdollisesti vielä yhden järjestelmätoimittajan, joka edustaa kattavasti toimialaa. En osaa ottaa kantaa kaikille avoimeen foorumiin.
- En tiedä taustaa, millä ryhmä on valikoitunut alunperin. Itsestä vaikuttaa, että tilaisuudessa on useammat eri näkökulmat huomioitu ja eri organisaatioita edustettuna. Millaista tarvetta tämä sidosryhmä edustaa FG:lle?
- Foorumin osallistujamäärää ei välttämättä ole aiheellista kasvattaa suuresti, jotta keskustelu pysyy sujuvampana. Jos kiinnostuneita tulijoita on paljon ja halutaan vaihtuvuutta, foorumin jäsenyyden voi muuttaa määräaikaiseksi.

Kysymykset 11 ja 12

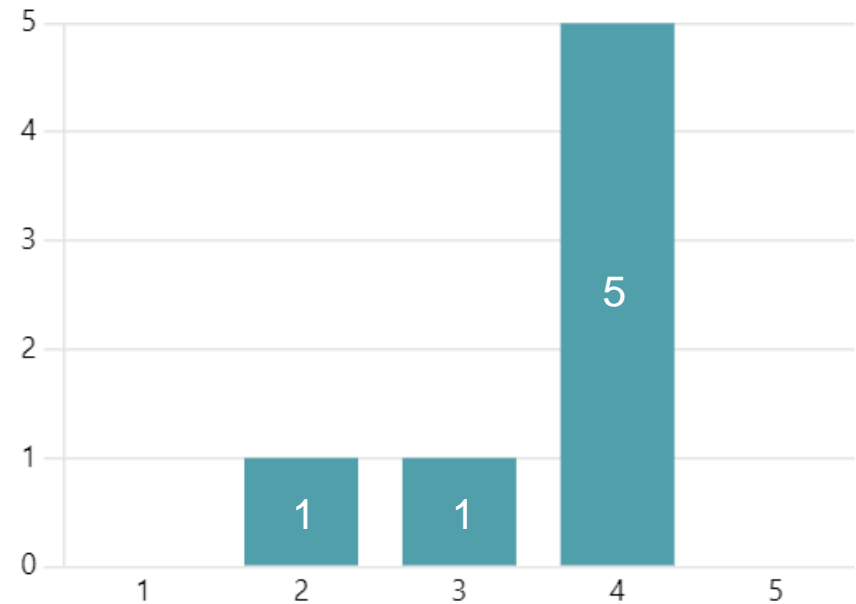
- Miten Fingridin sähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehityksen sidosryhmätyö olisi ideaalitalanteessa organisoitu?
- Muutokset valmistellaan asiantuntijaryhmässä ja esitellään toimialalle webinaareissa tms., kerätään palaute. Päätös tehdään em. kuulemisen jälkeen ja julkaistaan hyvissä ajoin (vähintään vuosi etukäteen).
- Toimiala on laajasti edustettuna, mutta työryhmän koko ei kasva liian suureksi. Jäsenet ovat perehtyneet tiedonvaihtoon liittyviin asioihin, ja osaavat tarvittaessa arvioida ja ottaa kantaa myös teknisiin kysymyksiin. Työn tavoitteet (ja työryhmän toimivalta) on selkeästi määritetty. Viestintä on säännöllistä ja avointa.
- Jonkinlainen tukkusähkömarkkinatoimijoiden osallistaminen on tärkeää ellei Fingrid halua tehdä muutoksia täysin yksipuolisesti. Nykyinen malli toimii kaiketi kohtuullisen hyvin.
- Miten kehittäisit foorumin toimintaa? Mainitse ainakin yksi asia.
- Ajankäytön hallinta pitäisi saada paremmaksi. Enemmän vapaata keskustelua.
- Foorumin toiminnasta voisi viestiä aktiivisemmin. Joku uutinen aina välillä, koska nyt moni ei välttämättä tiedä tai muista koko foorumin olemassa oloa.
- Työryhmän työllä ja/tai yksittäisillä käsiteltävillä asiakohdilla voisi olla selkeämmät konkreettiset tavoitteet.
- Mikäli käsiteltäviä asioita ei ole tarpeeksi, jokaista kokousta ei ole välttämätöntä pitää, vaikka se kalenteriin olisi ennalta merkitty. Kunhan ilmoittaa asiasta ajoissa, asioita voi tarvittaessa siirtää.

Arvosanat kysymyksissä 13 ja 14

- Anna foorumin toiminnalle yleisarvosana.
(1 on huonoin ja 5 paras arvosana.)
- Keskiarvo: 3,86

- Arvioi arvosanalla, miten Fingrid on edistänyt sähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehittämistä.
(1 on huonoin ja 5 paras arvosana.)
- Keskiarvo: 3,57

Tiedonvaihdon kehityksen tiekartta

FINGRID

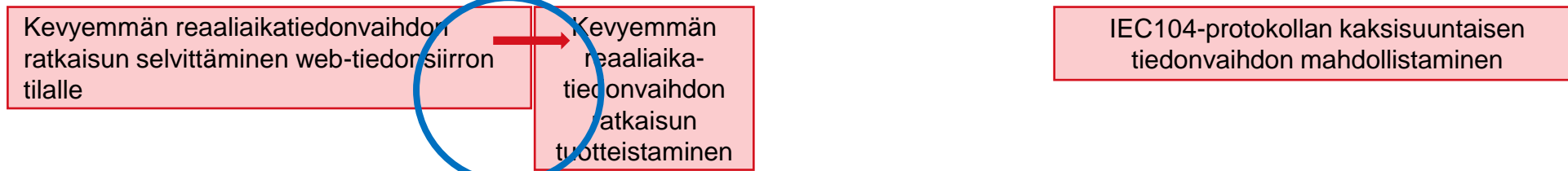
2023

2024

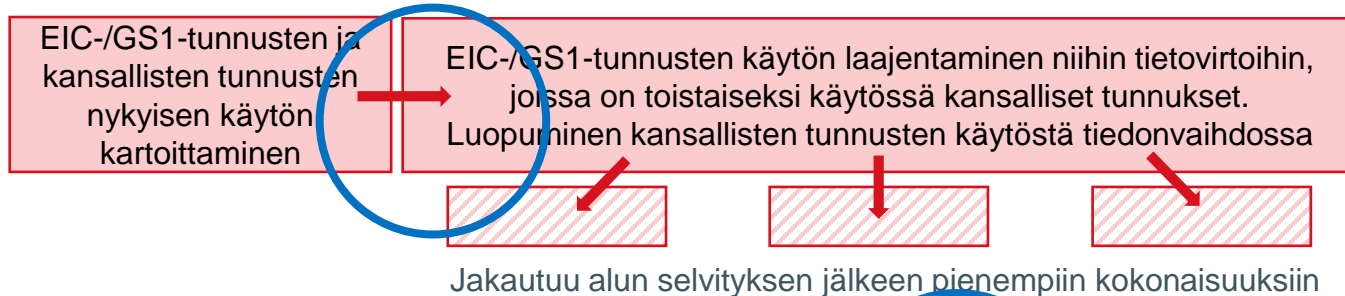
2025

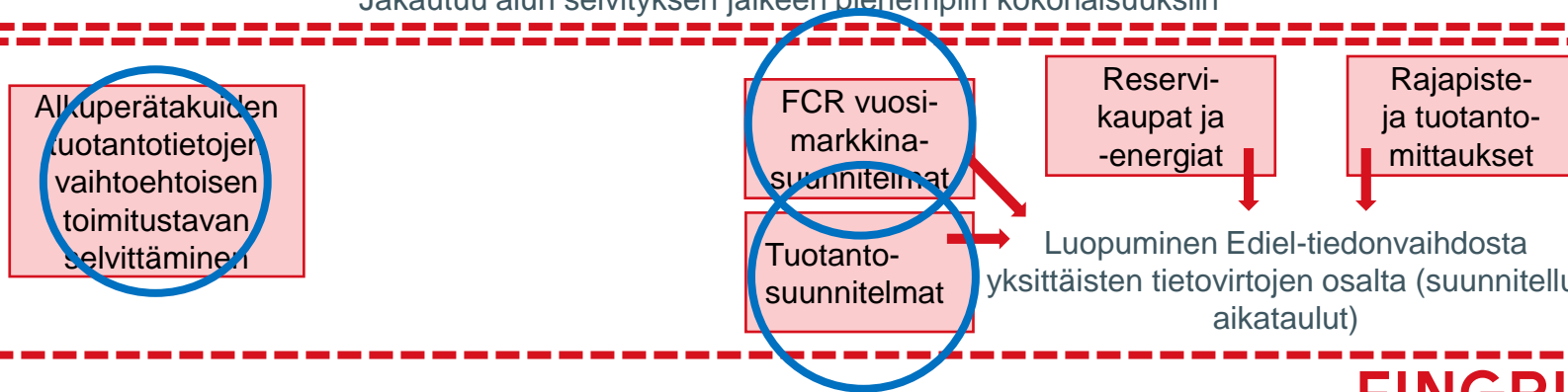
Muutokset reaaliaikaisten tuotantotietojen toimittamiseen

Kansallisista tunnuksista luopuminen tiedonvaihdossa

Porrastettu Ediel-tiedonvaihdosta luopuminen

Reaaliaikaisen tiedonvaihdon kevytrakaisu

- *Kevyempi tiedonvaihtoratkaisuvaihtoehto*
 - *Tiedonsiirto internetin yli (Ei KoVa FEN tai FEN-verkossa) ilman korkeaa käyttövarmuusvaatimusta*
 - *Tarjotaan Web API, ei SCADA-protokollia*
 - *Palvelun potentiaalisia käyttäjiä ovat reaaliaikaista **mittaustietoa** toimittavat osapuolet*
 - *Pienet FCR-N, FCR-D ja FRR-markkinoilla operoivat reservitoimittajat*
 - *Pienempiä voimalaitoksia operoivat tahot*
- Testaus on ollut toistaiseksi sisäistä.
- Odotetaan ulkoisten riippuvuuksien valmistumista:
 - partner gateway
 - uuden autentikaatiomenetelmän käyttöönotto
- Molemmat ovat edenneet, mutta valmistumisen vahvistusta odotetaan. Näiden valmistuminen tarvitaan ennen kuin testaus pilottiasiakkaiden kanssa voi alkaa.
- Testaus pilottiasiakkaiden kanssa on tarkoitus hoitaa vielä ennen kesälomakautta ja mahdollisuuksien mukaan julkaista rajapinta tuotantoon.

Kansallisista tunnuksista luopuminen

- Kansallisia tunnuksia käytetään lukuisissa tiedonvaihtoprosesseissa ja helpoimmaksi on tunnistettu eSettin taseselvitys. Muiden tiedonvaihtoprosessien osalta on käynnistymässä sisäiset keskustelut. Kokonaisuus on tarkoitus pilkkoa osiin ja edistää pala kerrallaan.*
- Taseselvityksen osalta alustava aikataulu kansallisista tunnuksista luopumiselle on vuoden 2025 loppu.*
- Tämän hetken tilanne (Lähde: [eSett Open Data](#))

	EIC	GS1	NFI	NSE
Balance Responsible Parties – Tasevastaavat (59 kpl)	6	45	8	
Balancing Service Providers – Reservitoimittajat (64 kpl)	-	31	33	
Distribution System Operators – Verkonhaltijat (177 kpl)	1	163	13	
Metering Grid Areas – Mittausalueet (662 kpl)	523	-	139	
Retailers – Sähkönmyyjät (261kpl)	7	106	147	1

Datahubin tuotantotietojen hyödyntäminen alkuperätakuupalvelussa

- *Osa Ediel-tiedonvaihdosta luopumisen kokonaisuudesta, joka onnistuessaan edistää tavoitteen saavuttamista, vaikka ei ratkaise kaikkia tunnistettuja tilanteita.*
- *Tavoitteena on hyödyntää jakeluverkonhaltijoiden Datahubille toimittamia tuotantotietoja alkuperätakuupalvelussa.*
- Asiakastapaus
 - Löydetty konkreettinen asiakastapaus, jonka avulla on tarkoitus demota yhtä voimalaitosta eli Fingridille tarvitaan Datahub-valtuutus, jotta voimme hakea tuotantotiedot Datahubista.
 - Valtuutettava osapuoli on tiedossa ja käytettävä tunnus on ilmoitettu asiakkaalle.
→ Valtuutuksen myötä testaus pääsee etenemään.
 - Demon jälkeen tiedämme, voiko tämä olla toimiva ratkaisu tietojen toimittamiselle alkuperätakuupalveluun.

FCR vuosimarkkinasuunnitelmat

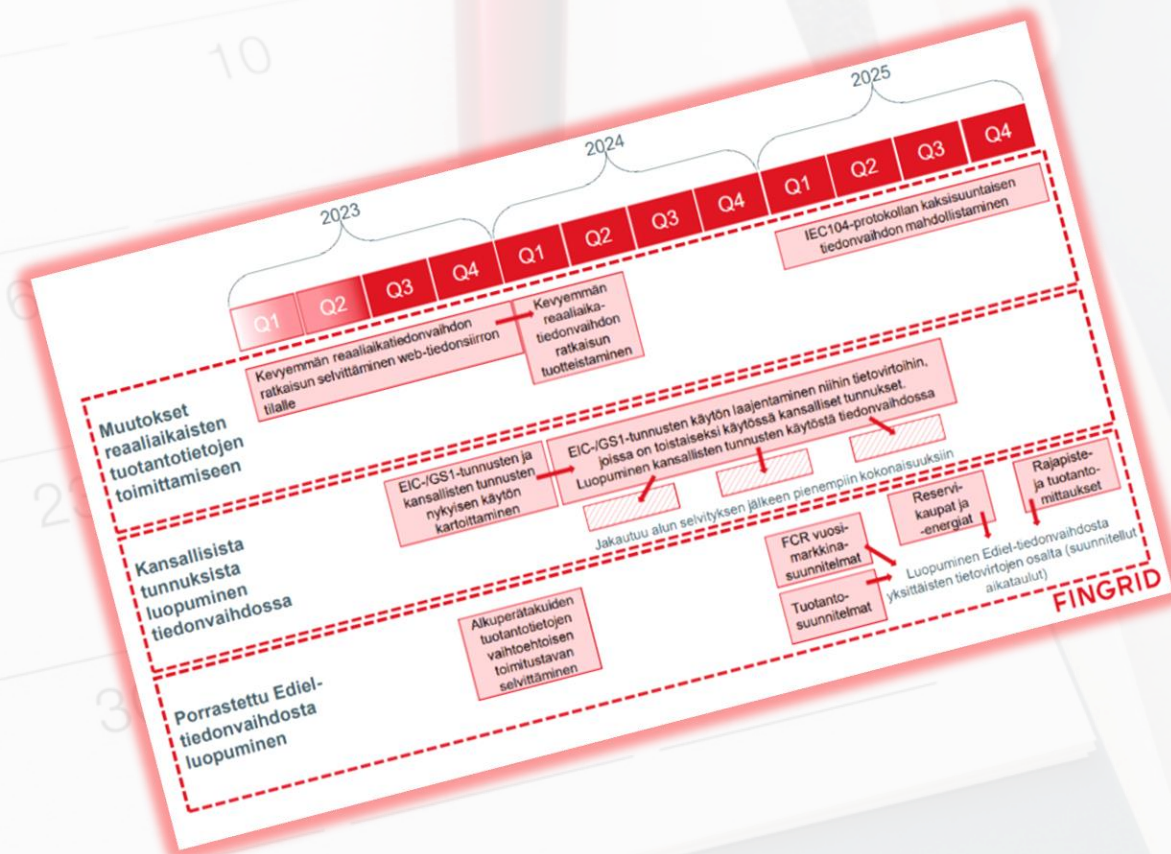
- *FCR-vuosimarkkinasuunnitelmien toimittamisesta EDI-tiedonvaihdon välityksellä on tarkoitus luopua ja ottaa käyttöön ECP/EDX-tiedonvaihtoaalusta ja CIM-sanomaformaatti.*
- Testauksesta: Onnistuneesti viety CIM-muotoinen FCR-vuosisuunnitelmasanoma testiESJlle. eli edistystä on tapahtunut. Testaus on siis mahdollista ja käynnistynyt.
- *Tarjolla joustava siirtymäaika uusien vaatimusten noudattamiseen. Alustavana aikatauluna uudet vaatimukset voimaan vuoden 2025 alusta.* → Aikataulua tullaan todennäköisesti lykkäämään hieman eli mahdollistetaan tuo vuosisuunnitelmien vastaanotto ECPIä mahdollisimman nopeasti mutta EDIEListä ei todennäköisesti luovuta heti vuoden alussa vaan annetaan hieman enemmän siirtymisaikaa.
- *Toteutusohje reservitoimittajille lähes valmis.* → Helmikuussa mainittu toteutusohje on vielä julkaisematta, mutta siitä on olemassa ensimmäinen versio.

Tuotantosuunnitelmat

- *Tuki toimittaa tuotantosuunnitelmia EDI-tiedonvaihtona on loppumassa ja siirtyminen toimitukseen ECP/EDX-tiedonvaihtolustan kautta on tulossa käyttöön vuoden 2025 alusta. Muutoksesta on tiedotettu kohdennetusti ja tammi-helmikuun vaihteessa tasevastaavapäivässä.*
- Muutama osapuoli on vaihtanut EDX-tiedonvaihtoon ja muutama osapuoli tällä hetkellä testailee EDX-lähetystään meidän testiympäristössä. Testaajista yksi toimittaa usean tasevastaavan tuotantosuunnitelmat.
 - Nämä kun saadaan tuotantoon, niin vielä on noin 10 osapuolta joiden lähetykset tulisi saada käännettyä.
- Viestinnästä tasevastaavien suuntaan on jo kulunut aikaa. Lähestyy ajankohta, että kontaktoidaan niitä osapuolia, joilla menevät lähetykset vanhalla mallilla.

Tiedonvaihdon tiekartan päivitys

- Tavoite julkaista nettisivuilla ennen kesäkuun loppua
- Kattaa aikavälin 2024-2026
- Tiekartan valmistelu Fingridin sisäisesti
 - Ehdotuksia kehitystarpeista otetaan mielellään vastaan
- Kehitystarpeiden ei tarvitse olla liittyviä pelkästään siihen millä tavoin ja missä muodossa haluttu tieto välitetään osapuolten välillä
 - Tiedonvaihdon kehitykseen liittyvät myös muun muassa ohjeistukset, menettelytavat, sopimukselliset asiat ja toimintamallit

Ajatuksia tiekartasta

- Lähtökohtana nykyisen tiekartan sisältö
- Lisätään myös kehitysasioita, jotka etenevät ilman tiedonvaihdon koordinoitua kehitystä
 - Koskee etenkin pohjoismaisia ja eurooppalaisia kehitysprojekteja
 - Nykyisellään tiekartalla ainoastaan tiedonvaihdon kehitysnäkökulmasta edistettävät muutokset
- Lisättävä lopusta EDIEL-tiedonvaihdosta luopuminen ainakin siinä tiedonvaihdossa, jonka osapuoli on Fingrid
- Taseselvitykseen liittyvä tiedonvaihto
- Datahubiin liittyvä tiedonvaihto
 - Siltä osin kuin ei ole pelkästään vähittäismarkkinoiden prosesseihin liittyvää
- Millä tarkkuudella ja miten aikataulut esitetään
 - Onko nykyinen esitystapa hyvä
- Kuinka toteutuksen suhteen epävarmoja kehityskohteita esitetään tiekartalla
 - Voiko antaa vääriä signaaleita toimialalle

Muut asiat

FINGRID

Seuraavat kehitysfoorumin kokoukset

- Jatketaan kokoustahdilla kerran vuosineljänneksessä
 - Q3/2024: syyskuu
 - Q4/2024: marraskuu-joulukuu
- Pyritään löytämään kalenterista kaikille sopivana päivänä aikaväli joko klo 9-12 tai 12-15 sisältäen myös lounaan

Kiitos!

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

FI-00620 Helsinki

P.O.Box 530

FI-00101 Helsinki, Finland

Tel. +358 30 395 5000

Fax. +358 30 395 5196

www.fingrid.fi

FINGRID